

2025-yil "Atrof-muhitni asrash va „yashil“ iqtisodiyot yili" va 5-iyun xalqaro atrof-muhitni muhofaza qilish kuniga bag'ishlanadi

IQLIM O'ZGARISHI SHAROITIDA CHO'L – VOHA EKOSISTEMASI: MUAMMOLAR VA YECHIMLAR

**MAVZUSIDAGI XALQARO KONFERENSIYA
MATERIALLARI**

2025-yil 5-6-iyun

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR
VAZIRLIGI
BUXORO VILOYAT EKOLOGIY, ATROF MUHITNI MUHOFAZA QILISH VA
IQLIM O‘ZGARISHI BOSHQARMASI
BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI
GREEN UNIVERSITY - MARKAZIY OSIYODA ATROF MUHIT VA IQLIM
O‘ZGARISHINI O‘RGANISH UNIVERSITETI
KAZAN FEDERAL UNIVERSITETI
TUYMEN DAVLAT UNIVERSITETI
OMSK DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI**

5-iyun xalqaro atrof-muhitni muhofaza qilish kuniga bag‘ishlanadi

**IQLIM O‘ZGARISHI SHAROITIDA CHO‘L – VOHA
EKOSISTEMASI: MUAMMOLAR VA YECHIMLAR**

**MAVZUSIDAGI XALQARO KONFERENSIYA
MATERIALLARI**

2025-yil 5-6-iyun

BUXORO – 2025

Promoting the development of young people's creative thinking and forming an understanding of environmental protection, the rational use of waste, the protection of plant and animal life, tree planting, and the prevention of water, soil, and air pollution (in the family, society, and community).

References

1. Jabborov A.R. Environmental Education and Upbringing of University Students. Tashkent: // – 2018. 321 pages.
2. Izzatullaev Z.I., Olimova D. Environmental Education and Upbringing as a Criterion for Raising Ecological Culture // Uzbekistan's Bioecological Problems. Materials of the Republican Scientific and Scientific-Technical Conference. Termez: Tashkent State University, March 15, 2016. p. 59.
3. Safarova D.S. Problems of Shaping Ecological Thinking in Youth // Text of a Scientific Article in the Field of "Humanities." 2024.
4. <https://www.gazeta.uz/uz/2024/11/20/yil/>

EKOLOGIYA DARSLARINI O'QITISH USULLARINING UMUMIY XUSUSIYATLARI.

Nazarova Firusa Axmedjanovna,

katta o'qituvchi Buxoro davlat universiteti, Buxoro shahar, O'zbekiston

Kirish. Metod (yunoncha so'z bo'lib, bilish yoki tadqiqot yo'li, nazariya, ta'limot) — voqelikni amaliy va nazariy egallash, o'zlashtirish, o'rganish, bilish uchun yo'l yo'riqlar, usullar majmuasi. Har bir usul - bu aniq maqsadga yo'naltirilgan, ma'lum bir natijaga erishishga olib keladigan ongli ravishda ketma-ket tuzilgan harakatlar tizimi. Shuning uchun har qanday usul aniq maqsadni o'z ichiga oladi, ularsiz insonning maqsadli faoliyatini umuman tasavvur etish mumkin emas. Amaldagi har qanday usul aniq maqsadni o'z ichiga oladi, ushbu maqsadga muvofiq ma'lum faoliyatni amalga oshiradi, maqsadga erishish uchun zarur vositalardan foydalanadi.

O'qitish usullari inson faoliyatining boshqa har qanday sohasida qo'llaniladigan usullardan farq qiladi, chunki o'qitish ikki tomonlama jarayondir: u o'qituvchi va talabalarning o'zaro bog'liq faoliyatidan iborat. "O'qitish usuli" tushunchasining ta'rifi o'qituvchi va talabalar faoliyatining birligini tan olishdan kelib chiqishi kerak, ya'ni ushbu faoliyatni tavsiflash. Bundan tashqari, o'qitish usullari tarkibning ayrim tarkibiy qismlarini o'zlashtirishni ta'minlaydi va talabalar va o'qituvchilar faoliyatining u yoki bu usulini belgilaydi.

Asosiy qism. O'qitish usullari ekologik ta'lim mazmunining barcha tarkibiy qismlarini o'zlashtirishni ta'minlash, talaba shaxsini rivojlantirish va tarbiyalashga hissa qo'shish uchun mo'ljallangan. O'qitish usullari muammosini o'rganib chiqib, taniqli o'qituvchilar I.Ya.Lerner va M.N.Skatkin o'qitish usullari tashqi va ichki ko'rinishga ega ekanligini ta'kidladilar. Usullarning tashqi ko'rinishi (uning shakli) bilim manbai ta'siridan kelib chiqadi va so'z (og'zaki usullar) yoki o'rganilayotgan ob'yektning tasviri yoki uning tasviri (vizual usullar) yoki bajarilgan harakatlar (amaliy usullar) bilan bog'liq. Usulning ichki tomoni (uning mazmuni) talabalarning bilim faoliyatining xarakteri, ularning mustaqilligi va o'quv jarayonidagi faoliyati bilan bog'liq.

Tasniflash nafaqat nazariy, balki katta amaliy ahamiyatga ega, chunki u o'qitish jarayonida usullarni tanlash va ularning samaradorligini baholash uchun asos bo'lib xizmat qiladi. Pedagogika, didaktika va fanlarni o'qitish uslubiyotlarida usullarini tasniflashda turli xil yondashuvlar mavjud, masalan:

- didaktik maqsadlar uchun - o'quv materialini o'zlashtirishga, olingan bilimlarni mustahkamlash va takomillashtirishga yordam beradigan usullar;
- o'qituvchi va talabalar faoliyatining xarakteriga ko'ra - o'qituvchi tomonidan yangi materialni taqdim etish usullari, talabalarning mustaqil ishlash usullari;

- didaktik vazifalar bo'yicha - bilimlarni egallash usullari, bilim va ko'nikmalarni shakllantirish, ijodiy faoliyat, bilimlarni mustahkamlash va sinash;
- talabalarning bilim faolligi darajalariga ko'ra - tushuntirish va tasvirlash usullari, reproduktiv, muammoli taqdimot, evristik yoki qisman qidirish, tadqiqot;
- amalga oshirilgan faoliyat usullariga ko'ra - o'rganish motivatsiyasini rag'batlantiradigan usullar; o'quv harakatlari va operatsiyalarini tashkil etish va amalga oshirish usullari, nazorat va o'zini o'zi boshqarish usullari;
- bilim manbaiga ko'ra - og'zaki, amaliy, ko'rgazmali usullar.

Biroq, bilim manbai bo'yicha tasniflash quyidagi jiddiy kamchiliklarga ega: undagi usullar talabalarning bilim faoliyati xususiyatini hisobga olmagan holda faqat tashqi asosda ta'kidlangan. Ushbu tasnif rivojlantiruvchi ta'limga tegishli darajada yo'naltirilmagan. Haqiqiy ta'lim amaliyotida har bir bilim manbai bilan ishlashni turli yo'llar bilan tashkil etish mumkin. Masalan, ekologik atlas ekologik ob'yektlar yoki hodisalarning joylashishini ko'rsatish uchun o'quv materialini tushuntirish jarayonida ishlatilishi mumkin.

Bundan tashqari, ekologik atlas bilan ishlash boshqacha tarzda tashkil etilishi mumkin, talabalarga namunaviy rejaga muvofiq alohida tuman, shahar yoki viloyatning ekologik tavsifini tuzishni taklif qiladi. Ekologik atlas bilan ishlashga asoslanib, talabalar ijodini rag'batlantirish mumkin.

Og'zaki usullar guruhiga hikoya, tushuntirish, suhbat, ma'ruza kiradi. Ko'rgazmali o'qitish usullari guruhi eksperimentlar va ko'rgazmali qurollar namoyishlari, ekologik ob'yektlar va hodisalarni namoyish etish, multimedia vositalarining taqdimotlari, filmlar hamda videofilmlarni tomosha qilishdan iborat.

Amaliy usullar guruhi talabalarning darsda amaliy va laboratoriya ishlarida, ekskursiyalarda mustaqil topshiriqlarni bajarishda ob'yektni o'rganish bo'yicha ishlarini o'z ichiga oladi.

Tushuntirish va illyustratsiyalarni qo'llash jarayonida o'qituvchi turli xil vositalar yordamida tayyor ma'lumotlarni taqdim etadi va talabalar ushbu ma'lumotni idrok etadilar, tushunadilar va xotiralarida qayd etadilar. Shu bilan birga, talabalar tinglaydilar, tomosha qiladilar, o'qiydilar, kuzatadilar. O'qituvchining ko'rsatmasi bo'yicha ma'lumotlarni qabul qilish va takrorlash ushbu usulning asosiy belgilaridir.

Qisman qidirish usuli bilan o'quv ma'lumotlarini qidirish va tanlash jarayonida talabalar yangi muammolarni hal qilish va olingan natijalarni taqdim etish uchun bilim va ko'nikmalardan foydalanadilar. Tadqiqot usullari muhim ta'lim funktsiyalarini bajaradi: ular bilimlarni tushunishga, talabalar tomonidan tezkor va moslashuvchan foydalanishga yordam beradi, ijodiy faoliyat tajribasini shakllantirishga imkon beradi.

Ekologiya darslarida qo'llaniladigan metodik usullar. Metodik uslublar mantiqiy, tashkiliy va texnik xususiyatga ega bo'lishi mumkin (bu faoliyatning tabiati bo'yicha tasnifi). Ko'pincha bir xil usullar turli usullarning bir qismidir. Metodik usublarning xilma-xilligi o'quv usullari tizimini qo'llash jarayonida namoyon bo'ladi.

Metodik usublarning barcha xilma-xilligi ularni yetakchi funktsiyasi bo'yicha guruhlash mumkin. Metodik usublarni tasniflash birinchi marta biologiyani o'qitish metodikasida N. M. Verzilin va V. M. Korsunskaya tomonidan qo'llanilgan. Ular metodik texnikaning uchta asosiy guruhini taklif qilishdi – mantiqiy, tashkiliy, texnik.

Mantiqiy usullar o'qitishning barcha usullarini amalga oshirishda qo'llaniladi. Mantiqiy texnikaning roli, ayniqsa, talabalarning aqliy faoliyati va kognitiv faolligini rivojlantirish uchun juda katta ahamiyatga ega. Ushbu usullar savollarni shakllantirishda, o'rganilayotgan ob'yektning muhim xususiyatlarini aniqlashda (tahlil va sintez, taqqoslash, mavhumlashtirish, umumlashtirish va konkretlashtirish), o'quv materialini taqdim etish mantig'ida (induksiya va deduksiya, asosiy va ikkinchi darajali ajratish, faktlarni bayon qilish, misollar keltirish, xulosalar chiqarish) gavdalanadi.

Tashkiliy usullar talabalarning e'tiborini idrok va kognitiv faoliyatga yo'naltirishga yordam beradi. Bularga rejani yozib olish, ob'yektni stol ustida namoyish qilish yoki sinf atrofida aylanib o'tish, talabalarni guruhlarda, yakka tartibda yoki frontal ravishda ishlashni tashkil etish va boshqalar kiradi. Tashkiliy usullarni o'zlashtirish o'qituvchining mahorati, kasbiy tajribasi va

ijodining yorqin ko'rsatkichlaridan biridir. Ularning yordami bilan o'qituvchi butun talabalarning ishini muvofiqlashtiradi, talabalarning intizomi va e'tiborini, qiziqishini va ish faoliyatini qo'llab-quvvatlaydi.

Texnik usullar - bu turli xil uskunalardan foydalanish usullari. Masalan, og'zaki usullar uchun texnik usullar doskada, kartalarda yozuvlar, ekrandagi ommaviy axborot vositalarida ijro etilishi mumkin. Ko'rgazmali usullar uchun texnikalar turli xil fon ekranlarida (oq yoki qora rangda) tajribalar yoki ob'yektlar natijalarini namoyish qilishda, chizmalar, diagrammalar, jadvallarni doskaga biriktirishda yoki magnit daskasiga o'rnatishda namoyon bo'ladi.

Metodik uslublarning xilma-xilligi, ularning darsda va ekologiyani o'qitishning boshqa shakllarida kombinatsiyasi o'qituvchining ijodiy tashabbusi va pedagogik mahoratini namoyish etadi. Ijodiy ishlaydigan o'qituvchi yangi metodik usullarni ixtiro qiladi, eng yaxshi o'quv natijalariga erishib, taniqli usullarni o'zgartiradi.

O'qitish usulini tanlashning o'quv materiali mazmuniga bog'liqligi. O'qitish usullarini tanlashda talabalar tomonidan allaqachon o'rganilgan bilim va ko'nikmalarning taxminiy darajasini hisobga olgan holda o'rganilayotgan material tarkibining tabiati yetakchi ahamiyatga ega.

Ekologiya kursining mazmuni hayot muhiti va ekologik omillar, suv, tuproq haqidagi tushunchalarni, quruqlik-havo muhiti va ularning xususiyatlarni o'z ichiga oladi. Ushbu tushunchalar mazmunining xususiyatlari birinchi navbatda ko'rgazmali va amaliy, so'ngra og'zaki o'qitish usullarini qo'llash zarurligini belgilaydi.

Amaliy usullar binolarning ekologik va sanitariya - gigiyenik holatini o'rganish va baholashda, tuproq, quvurlar va yomg'ir suvlari, qor, muz namunalarini tahlil qilishda qo'llaniladi. Ekologik tushunchalarni ongli va tizimli o'zlashtirish uchun talabalarning ekologik omillar tushunchalarini tasniflash va tizimlashtirishga imkon beradigan diagrammalar, qiyosiy jadvallarni tuzish bo'yicha ishlarini tashkil etish maqsadga muvofiqdir.

Ekologiya kursining mazmunidagi aut ekologik tushunchalar guruhi organizmlarning turli muhitlarda hayotga moslashishi, tirik organizm alohida yashash joyi sifatida, tirik organizmlarning hayot shakllari va atrof-muhitni shakllantiruvchi roli, organizmlarning yaroqliligi (anatomik va morfologik, fiziologik, xulq-atvor va boshqalar) tushunchalari bilan ifodalanadi. Ushbu tushunchalar ko'rgazmali va amaliy o'qitish usullaridan ustun foydalanishni o'z ichiga oladi. Bu yerda atrof-muhit sharoitlariga moslashish xususiyatlarini aks ettiruvchi tabiiy ob'ektlarni va turli xil ekologik guruhlarining vakillarini namoyish etish maqsadga muvofiqdir.

Ekologiya kurslari tarkibidagi populyatsiya - ekologik tushunchasi "populyatsiya", "populyatsiya tuzilishi" kabi tushunchalar, shuningdek populyatsiyaning soni, zichligi, yoshi, jinsi va fazoviy tuzilishi haqidagi tushunchalar bilan ifodalanadi. Ushbu tushunchalarni ochib berishga yordam beradigan ko'rgazmali o'qitish usullarini keng qo'llash maqsadga muvofiqdir. Populyatsiyalarning dinamik xususiyatlarini ochib beradigan jadvallar va sxemalarni namoyish qilish, populyatsiya tuzilishi va intrapopulyatsion munosabatlar turlarini aks ettiruvchi kino va video materiallarni namoyish etish maqsadga muvofiq bo'lishi mumkin.

Talabalarning biogeotsenotik tushunchalarini shakllantirish uchun o'qitishning amaliy usullari asosan tabiatga ekskursiyalarda qo'llaniladi. Bunday holda, biogeotsenozva ekosistemalarning tuzilishini o'rganishga (biogeotsenozning ma'lum bir turi misolida), uning turi va turini aniqlashga (masalan, biogeotsenoz turi – o'rmon, archa turi – oq mox) alohida ahamiyat beriladi. Shu munosabat bilan talabalarning yetakchi o'simlik turlarini aniqlash bo'yicha amaliy ishlari tashkil etilmoqda.

Amaliy o'qitish usullari quyidagilar uchun ham mos keladi: sun'iy biogeotsenozlarni (park, dala, bog'), shu jumladan shaharni maxsus ekotizim sifatida o'rganish. Ekskursiyadagi kuzatuvlar davomida turlar o'rtasidagi munosabatlar turlari belgilanadi, shu bilan birga "raqobat", "parazitizm", "simbioz" tushunchalari va biogeotsenozdagi biotik munosabatlarning ma'nosini aks ettiruvchi boshqa tushunchalarning mazmuni ochib beriladi.

Biogeotsenozda moddalar aylanishi va energiya oqimi, biogeotsenozlarning o'zgarishi (birlamchi va ikkilamchi ketma-ketliklar) bo'yicha o'quv materialini o'rganayotganda vizual usullarni qo'llash talab etiladi (filmlar, videofilmlar, multimedia vositalari, sxemalar).

Global ekologiya tushunchalarining mazmunini ochib berish bu asosan og'zaki o'qitish usullarini tanlash zarurligini keltirib chiqaradi.

Ma'ruzalar davomida V. I. Vernadskiy fenomeni jahon ilm-fani va madaniyatida o'rganiladi, biosferaning tuzilishi, biosfera chegaralari, tirik materiyaning funktsiyasi tushunchalari ochib beriladi. Ma'ruzalarda ekologik inqirozlar biosfera evolyutsiyasining bosqichlari sifatida ham ko'rib chiqilishi mumkin. Shu bilan birga, uni o'rganish uchun biogeokimyoviy tsikllarning asosiy turlari to'g'risidagi o'quv materiallari ko'rgazmali usullar (filmlar, multimediya vositalari, diagrammalar, jadvallar, rasmlarni namoyish qilish) bilan birga bo'lishi kerak.

Xulosa. Metodologik bilimlar guruhi (atrof-muhitni tadqiq qilishning dala va laboratoriya usullari, atrof-muhitni nazorat qilish, ma'lumotlarni to'plash, qayta ishlash va hisobga olish usullari, ekologik vaziyatlarni modellashtirish va ularni bashorat qilish to'g'risida) amaliy qidiruv va tadqiqot usullarini qo'llamasdan mumkin emas.

Usullarni tanlash samaradorligi ko'plab omillar bilan belgilanadi, ammo eng muhimlaridan biri o'qituvchining uslubiy savodxonligidir. O'qituvchining mahorati ekologiya o'quv jarayonida samarali o'qitish usullarini tanlash, ularni birlashtirish, rivojlantirish va takomillashtirish qobiliyatida namoyon bo'ladi.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Haydarova H., Bahodirova Z., Yakubjonova SH. Ekologiya o'qitish metodikasi. Toshkent, 2009. 217 b
2. Tolipova J.O. Biologiyani o'qitishda pedagogik texnologiyalar. O'quv qo'llanma. Nizomiy nomidagi TDPU. II-qism. Toshkent 2004 yil.
3. Перебора Е. А. Методика преподавания экологии в ВУЗе : учеб. пособие / Е. А. Перебора. – Краснодар : КубГАУ, 2018.
4. Андреева Н.Д. Система эколого - педагогического образования студентов - биологов в педагогическом вузе / Н. Д. Андреева. – СПб., 2000.
5. Роговая О.Г. Экологическое моделирование: практика. – СПб., 2007.
6. Андреева Н.Д., Соломин В.П. и др. Практикум по экологии – СПб., 2000.

UMUMTA'LIM MAKTABLARIDA GEOGRAFIYA FANINI O'QITISHDA MODULLI TA'LIM TEXNOLOGIYASIDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI

B.Maxmudov, S.Xakimova

O'zbekiston milliy pedagogika universiteti, Toshkent, O'zbekiston

Kirish. Ma'lumki, modulli ta'lim texnologiyasi modullarga asoslanadi. Modul lotincha so'zdan olingan bo'lib, qism (blok) degan ma'noni bildiradi. O'quv dasturiga asosan, geografiya fanini modulli o'qitish texnologiyalari asosida o'qitish o'quvchi va talabalarning o'quv faoliyatida yuqori natijalarga erishishiga imkon beradi xamda o'z-o'zini o'stirishiga sharoit yaratadi, qo'shimcha mehnat qilish hohishini shakllantiradi, ta'limning yuqori darajadagi motivatsiyasini ta'minlaydi, ta'limning ijobiy emotsional fonini va muvaffaqiyat qazonish sharoitini yaratadi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 20-apreldagi PQ- 2909-sonli "Oliy ta'lim tizimni yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarorida "davlat ta'lim standartlari va o'quv rejalarini, fan bloklarining xajmini optimizatsiyalash, o'quv dasturlarining moslashuvchanligini ta'minlash, ularni ilmiy va kasbiy tayyorlashning zamonaviy talablariga moslashtirish, o'quv-tarbiyaviy xamda ilmiy-tadqiqot jarayonlarini tashkillashtirishda ilg'or xorijiy tajribalardan foydalanish" lozimligi ko'rsatib o'tilgan.

Modulli ta'limning boshqa ta'lim tizimlaridan farqlari quyidagilar:

1. Ta'lim mazmuni alohida tugallangan mustaqil qismlar(bloklar)dan iborat bo'lishi va ularni o'zlashtirish ta'lim maqsadlaridan kelib chiqishi lozim. Didaktik maqsad o'quvchi uchun belgilanadi va u faqat o'quv materiali hajmini o'zlashtirishga oid ko'rsatmalarni emas, balki o'zlashtirish darajasini ham o'z ichiga oladi. Har bir o'quvchi modulni qanday o'rganish kerakligi, zaruriy o'quv materiallarini qanday topishi kerakligi haqida o'qituvchidan yozma tavsiyalar oladi.

Xasanov Primjon Ashurovich, GLOBAL IQLIM O'ZGARISHI VA UNING QISHLOQ XO'JALIGIGA TA'SIRI (SURXONDARYO BOTIG'I MISOLIDA)	184
Ro'ziyeva G.S., QISHLOQ XO'JALIGINI "YASHIL IQTISODIYOT" ASOSIDA RIVOJLANTIRISH MUAMMOLARI.....	186
Mavlonov Ahmadjon Muhammadovich, CHO'L HUDUDLARI TURISTIK RESURSLARIDAN SAMARALI FOYDALANISH YO'LLARI (BUXORO VA NAVOIY VILOYATLARI MISOLIDA).....	188
Sulaymonov Shakhzod, Isroilova Sumbula, THE IMPORTANCE OF THE FREE ECONOMIC ZONE IN THE ECONOMIC AND SOCIAL DEVELOPMENT OF URGUT DISTRICT	191
Jalilova Charos Zarifovna, CHO'L HUDUDLARIDA AGROTURIZM VA ETNOTURIZMNING RIVOJLANISHI (BUXORO VA NAVOIY VILOYATLARI MISOLIDA)	196
Usmonov Ahrorbek Uyg'un o'g'li, BUXORO VILOYATI SHAHAR MANZILGOHLARINING RIVOJLANISHI VA TARKIBIY TUZILISHI	199
Usmonov Ahrorbek Uyg'un o'g'li, AHOLI MANZILGOHLARINING SHAKLLANISHIGA TA'SIR ETUVCHI IJTIMOY-IQTISODIY GEOGRAFIK OMILLAR	205
Hakimova Halima Halimovna, QISHLOQ XO'JALIGI MAXSULOTLARNI YETISHTIRISHDA YER-SUV RESURSLARINI SAMARADORLIGI	211
Halimova G.S., Mansurova F.N., G'IJDUVON TUMANI TABIATI VA EKOLOGIYASINING GEOGRAFIK XUSUSIYATLARI.....	213
To'g'ilov Husan Samariddin o'g'li, O'ZBEKISTONGA KELAYOTGAN XORIJIY TURISTLAR OQIMINING DINAMIKASI VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI	215
Xayitov Y.Q., Xayitova O.Y., SUV TURIZIMINI YUKSALTIRISH BORASIDA AYRIM FIKR-MULOHAZALAR.	217

5-SHO'BA. OLIY TA'LIM TIZIMIDA TABIIY (EKOLOGIYA, GEOGRAFIYA, BIOLOGIYA, KIMYO, FIZIKA, TUPROQSHUNOSLIK VA B.) FANLARNI O'QITISH USULLARI VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH

Xoliqova Mahbuba Orifjonovna, GEOGRAFIYA TA'LIMIDA ZAMONAVIY DARS METODLARIDAN FOYDALANISH	220
Qodirov Abdulla Ahmadovich, GEOGRAFIYA FANIDA DIFFERENSIATSIYA VA INTEGRATSIYA MASALALARINING AYRIM JIHATLARI.....	223
Kodirova Maxfuza Maxmudovna, GEOGRAFIYA FANLARINI O'QITISHDA TALABALARDA IJODIY FAOLIYAT TAJRIBASINI SHAKLLANTIRISH MASALALARI	225
Zikirov Baxtiyor Yakubovich, SIRDARYO VILOYATINING NDVI XARITASINI ISHLAB CHIQISH VA UNING GIS TAHLIL	228
Kamolov Elbek Sherali o'g'li, INTERNAL MIGRATION: CHARACTERISTICS, CAUSES, AND CONSEQUENCES	231
Murodova Xilola Umarqulovna, Isoqova Dinora Ubaydullayevna, EKOLOGIK TA'LIM VA YOSHLAR ONGIDA EKOLOGIK MADANIYATNI SHAKLLANTIRISH.	234
Olimova Dildora Abdurasulovna, ECOLOGICAL EDUCATION AND UPBRINGING	236
Nazarova Firuza Axmedjanovna, EKOLOGIYA DARSLARINI O'QITISH USULLARINING UMUMIY XUSUSIYATLARI.....	238
B.Maxmudov, S.Xakimova, UMUMTA'LIM MAKTABLARIDA GEOGRAFIYA FANINNI O'QITISHDA MODULLI TA'LIM TEXNOLOGIYASIDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI	241
Murodova Xilola Umarqulovna, Baxtiyorov Amonbek Ma'ruf o'g'li, GLOBAL ISISH DAVRIDA AHOLINING MOSLANUVCHANLIGINI OSHIRISH	243
Toyirova Maxmuda Mamatovna, TABIIY FANLARNI O'QITISHDA O'QUVCHILARDA BARAROR RIVOJLANISH MAQSADLARINI SHAKLLANTIRISHDA AMALIY MASHG'ULOTLARNING O'RNI	246

Shirinova Muqaddas Shavkat qizi, OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA “LANDSHAFTSHUNOSLIK ASOSLARI” FANINI O'QITISH METODIKASINI RIVOJLANTIRISH TEXNOLOGIYALARI	249
Egamberdiyeva Shaxina Ulug'bek qizi, Ahmedov Humoyun Abdulla o'g'li, UMUMTA'LIM TIZIMIDA SMART YEDUCATION – TA'LIM VA RIVOJLANISH TEXNOLOGIYASIDAN FOYDALANISH	252
Yusupova Kamola Urakovna, ATROF-MUHITGA TA'SIR ETUVCHI OMILLARNI BARTARAF ETISHDA EKOLOGIK TA'LIM TARBIYANING ROLI.....	255
Шокирова М.Б., ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ ПОДХОД И ЗНАЧЕНИЕ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ В УСТОЙЧИВОМ РАЗВИТИИ.....	257
Xalilova Zarina Djamolovna, GEOGRAFIYA TA'LIMIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH.....	260
Хайитов Ё. Қ., Хайитова М. К., Хайитова М. К., Хайитова М. К., Хайитова У. К., МАЪРИФАТ, ПСИХОЛОГИЯ ВА ЭКОЛОГИЯНИНГ БОГЛИКЛИГИ ХАКИДА ФИКР- МУЛОХАЗАЛАР.	262
Ahmedov Humoyun Abdulla o'g'li, Egamberdiyeva Shaxina Ulug'bek qizi, UMUMTA'LIM MAKTABLARIDA INFORMATIKA FANINI O'QITISHDA FANLARARO ALOQALARNI AMALGA OSHIRISH MASALALARI.....	263
N.Sh.Shadiyeva, BO'LAJAK O'QITUVCHILARNI KASBIY FAOLIYATGA TAYYORLASHDA DASTURIY TA'LIM VOSITALARNING O'RNI.....	265
X.T. Nazarov, M.M. Masharipova, D.X. Nazarova, I.X. Sanaqulova, GEOGRAFIK BILIMLAR SAMARADORLIGINI OSHIRISH EKOLOGIK TA'LIM-TARBIYA SHAKILLANISH ASOSIDIR	269
Хайитов Ё. Қ., Хайитова Ж. Ё., ЁШЛАРДА ЭКОЛОГИК ТАЪЛИМ ВА ТАРБИЯНИ ШАКЛЛАНТИРИШ.....	271
A.E.Xolliyev, F.I.Nazarova. BUXORO VILOYATI TUPROQ VA IQLIM SHAROITIDA INGICHKA TOLALI G'O'ZA NAVLARINING AYRIM FIZIOLOGIK KO'RSATKICHLARI	273
Sharipova Z.Sh., Y.D.Xolov. IQLIM O'ZGARISHI NATIJASIDA VUJUDGA KELAYOTGAN EKOLOGIK MUAMAOLAR	275